

1-05

Grod- Bladet

KLUBBFAKTA

SDK GRODMÄNNEN TÄBY

Adress: Box 211 18323 TÄBY

Postgiro: 853894-4

www.grodmannen.com

Klubben bildad den 1 mars 1972. Grodbladet, klubbtidningen utkommer i februari, april, juni, augusti, oktober och december. Presstopp för bidrag är 25/1, 25/3, 25/5, 25/7, 25/9 och 25/11.

Annonser: Ett nummer av Grodbladet: ½ sida 100:- helsida 150:- Helår: ½ sida 500:- helsida 800:-

Medlemsavgifter 2004

Med anslutning till SSDF: Familj 600:- Senior 450:- Junior 200:-

Utän anslutning till SSDF: Familj 400:- Senior 250:- Junior 100:- Dubbelansluten 250:-

(Det finns möjlighet att frånsäga sig SSDF anslutning. Vilket innebär att man inte har deras förmåner som t ex försäkring, dumpningsfonden och Sportdykaren. Våra egna förmåner som klubben erbjuder kvarstår.)

Grodmännens Styrelse

Ordförande: [Stefan Mann](#) Granskogens Gård 2 647 91 MARIEFRED 0159-203 02 0735-26 81 29

Vice ordförande: [Heléne Abrahamsson](#) Nyponvägen 2 186 45 VALLENTUNA 08-511 710 44 0735-11 71 02

Sekreterare: [Stefan Wiberg](#) Skyttegatan 31 193 32 SIGTUNA 08-592 551 72

Kassör: [Thomas Wiberg](#) Kragstalundsvägen 75 186 54 VALLENTUNA 08-510 125 76 0731-80 24 71

Klubbmästare: [Britt Marie Larsson](#) Hjälmarsvägen 31 120 53 ÅRSTA 0733-49 97 49

Funktionärer

Säkerhetsombud: [Per Carlsson](#) Sippvägen 31 183 63 TÄBY 08-756 61 94

Ungdomsledare: [Anders Nyman](#) Skåvsjöholmsvägen 3 184 94 ÅKERSBERG 08-540 276 07

Redaktör: [Lars Åke Fröberg](#) Rostockvägen 30 187 41 TÄBY 08-768 13 65 0708-76 83 22

Utfärdsansvarig: [Peo Stenljung](#) Helsingörsgatan 14 164 44 KISTA 08-751 78 44 0705-24 08 30

Webbmaster: [Jan Håkanson](#) Timotejvägen 8 187 69 TÄBY 08-756 64 29 0709-58 42 28

Materialförvaltare: [Krister Andersson](#) Lansenvägen 58 187 62 TÄBY 08-756 77 12

Dykledare

NAUI Instructor #24833 Stefan Mann 0735-26 81 29

NAUI Instructor #36238 Lars Åke Fröberg 0708-76 83 22

NAUI Divemaster #39370 Peo Stenljung 0705-24 08 30

NAIU Divemaster #40191 Heléne Abrahamsson 0735-11 71 02

Stefan M.

Heléne

Stefan W

Thomas

Britt Marie

Peo

Lars Åke

Janne

Bilder på Per, Anders och Krister kommer snart.

OMSLAGSBILD: **Starten på ett nytt dyk år.**

Ordis har ordet

Välkommen till ett nytt år med Grodmännen, ett år fullt med spännande upptåg! Årsmötet med den traditionella middagen gick som på räls, alla var så nöjda med varandra att alla sittande blev omvalda! Även valberedningen!

Årets stora begivenhet är utan tvekan Bonaire-resan som går av stapeln i september. De som var med på årsmötet fick lyssna till Henrik när han berättade om resan, men, framför allt, fick se på Henriks fantastiska undervattensbilder från förra resan till Bonaire! Var man lite sugen att åka med innan man kom till årsmötet, var man garanterad såld till 100% efter Henriks fantastiska bildvisning!

Mer information om resan följer med som en bilaga i grodblads-kuvertet. Har du några frågor är det bara att slå Henrik en signal.

Självklart kommer det att hända mycket på hemmaplan! Nu till vintern är isdyk självklara utfärdsmål, speciellt nu när isen den senaste veckan har lagt till sig (kolla in kalendariet för att boka in dig på isdykarutfärderna), Gotland för de som inte känner för (eller har råd) att åka med till Bonaire, badrensen och vårfesten, kortare resor etc...allt detta blandat med kurser och studiebesök! Och inte att förglömma, Gubb-Kvällen allhelgonahelgen, numera en tradition av det lite mera udda slaget!

Glöm inte bort www.scubastore.com, ligger som länk på vår hemsida nu. Samarbetet innebär att vi medlemmar får köpa dykprylar till bra priser samt att klubben får tillbaks 10% på hela försäljningen. Viktigt är bara att man måste länka in sig på deras sida **via vår hemsida**, det är endast då vi kan få de 10% på ett eventuellt köp! Några medlemmar har redan shoppat, vilket märks direkt i klubbkassan! Samarbetet med Aqua Sport på Söder och Åkersberga Dykskola fortsätter, nytillkommen samarbetspartner (med bra priser just nu på Viking Torrdräkter) är Ekens Naval på Tummstocksvägen i Arninge.

Ett annat sätt att dryga ut vår klubbkassa är att köpa en Sverigelott. Tio kronor går oavkortade till klubbens kassa, och vi har sedan vi börjat med försäljningen i september fått in ett antal tusenlappar. Köper gör man vid poolkanten, våra utfärder eller man ringer/mailar till vår kassör! Kan du tänka dig att sälja några stycken, hör av dig till kassören, då också!

Mvh

Stefan Mann
Ordförande SDK Grodmännen

Kassören tar till orda

Detta är första gången jag skriver något i bladet som kassör eller som medlem.

Först vill jag tacka alla som kom på årsmötet. Det är trevligt att så många kom. Sedan blev kvällen ännu bättre när vi satt oss till bordet och fick äta av den utsökta fisk- och skaldjurs buffé som klubbmästare Britt Marie Larsson fixat.

Nu till andra viktiga saker.

Vill trycka på alla måste **betala i tid** när det kommer fakturor från klubben.

Jag skall inte behöva skicka ut påminnelser till medlemmar. Det står nämligen klart och tydligt sista betalningsdatum samt att om man inte längre tänkte vara med i klubben meddela mig så fort som möjligt på fakturan som skickas ut.

Detta är särskilt viktigt när det gäller årsavgifterna för näst kommande år. För att jag skall hinna pricka av medlemmar mot SSDF's medlemslista och hinna betala in avgifterna vi betalar för de medlemmar som är anslutna måste era pengar för avgiften vara inne före sista betalningsdatum.

Nu var det en del som meddelade mig före årets slut att de inte ville vara med i klubben men det blev ett flertal mer efter det att jag skickade ut påminnelsen i samband med kallelsen till årsmöte. Det är fortfarande några som inte ännu meddelat något eller betalt.

Det är synd att det finns en del som inte meddelar sig för det skapar en massa merarbete för mig som kassör. Det försvårar budgetarbetet. Eftersom jag inte vet hur många som kommer vara medlemmar nästa år är det svårt att uppskatta dessa inkomster.

Det gäller även att betala i tid när det gäller anmälningsavgifter inför andra typer av evenemang som klubben ordnar så som resor och fester.

Nog med tjat för denna gång.

Vill nu tacka Henrik Jonsson för ett trevligt föredrag som han höll efter årsmötet. Det handlade om Bonaire. Kommer säkert själv att boka upp mig för denna resa i höst. Verkade vara ett bra ställe och enkelt att dyka på. Otroliga chanser finns det för UV-fotograferande.

Vi kommer också att trycka upp nya t-tröjor, klistermärken och tygmärken i år som kommer att vara till försäljning på hemsidan. Meddelande om detta kommer i senare nummer av bladet och på hemsidan.

Vill ge er medlemmar som betalar i tid ett tack för att ni gör mitt arbete enkelt.

Då tackar jag för mig denna gång och hoppas 2005 blir ett bra dykår för alla

På återseende

Thomas Wiberg
Kassör

Sudan nov 2004 – På besök i dykparadiset

När man idag hör om Sudan är det nog främst Darfur och flyktingkatastrofen där som de flesta kommer att tänka på. Och nog finns det problem där i Afrikas största land, fattigdom, etniska och ekonomiska konflikter, sharialagar och mycket annat som är helt främmande för oss som lever här uppe i vår trygga nord. Men, där finns också en del av Röda havet, ett relativt orört dykparadis vilket Cousteau kunde konstatera på redan på 50-talet. Och i havet är sig mycket likt sedan dess. Cousteaus anläggningar finns fortfarande kvar på botten vid Sha'ab Rumi som ligger ett par timmars gång nordost om Port Sudan. De används inte längre utan står kvar som en påminnelse om svunna dykpionjärens framfart. Vad som också fanns kvar var det gäng grå revhajar som slog sina lovar runt oss när vi mötte dem på 20 meters platån. Att försöka krypa in i Cousteau's gamla rostiga hajbur hade vi inte en tanke på utan då gällde det bara att njuta utsikten av de perfekta jägarna som for runt oss i ca 15 minuter. Några av våra bästa minuter som dykare, det kan vi försäkra.

Röda havet har vid Sudan ett stort urval av friska rev, flera av dem med stupande väggar som går rätt ner i djupet. Vattnet är varmare här än i norr, sikten god och korallblekning saknas helt. Vid Sudan finns också det största urvalet av arter i Röda havet, många av dem endemiska, dvs arter som bara finns där. De stora djupen vid Sudan gör att många kallvattensälskande djur här kommer relativt nära ytan. Själva nöjde vi oss med att stanna vid 40 meters nivå, även om hammarhajarna som huserade där gjorde sitt bästa för att locka ner oss på betydligt större djup. Att hammarhajarna höll sig långt ner berodde på att temperaturen från ytan till ca 30 meter var på behagliga 29-30 grader, vilket är i varmaste laget för dem. De höll sig därför längre ner där det var runt 27. För frusna torrdräktsdykare från Svedala, som hört för mycket om det kyliga Röda havet och som hade 5 mm vådräkter

med sig, var det däremot bara att rulla ihop dräkten, ta fram T-shirten och kasta sig i böljan den blå. M a o cocktaildykning när den är som bäst. Nu finns där inte bara hajar att se på utan en rikedom av allehanda arter. Utöver att antalet arter är stort är även antalet individer av varje art överväldigande till antalet. Ingen annanstans har vi mött såna enorma stim av taggmakrill och barrakuda. Det beror till stor del på att Sudan har en outvecklad fiskeflotta som inte hunnit med att dammsuga reven på fisk såsom det har skett i en stor del av övriga världen. Revens relativt orörda friska frodighet

beror också på att det ännu inte är så många dykbåtar i omlopp, men dom som finns där har fortfarande lite 'vilda västern' över sig. Man saknar genomgående dykbojar och är inte främmande för att simma uppe på reven för att plocka languster eller krabba till middag. Gott och spännande, men på sikt förkastligt för oss dykare som vill se så mycket orörd natur som möjligt. De flesta av dykbåtarna är italienska med italienska guider och i övrigt inhemsk personal.

Vi bodde på Elegante, en fantastisk motorseglare som tog oss från Port Sudan och upp mot Egyptiska gränsen där vi ankrade upp i en lagun vid Shambaya. Där fanns bara vi, solen och havet, förutom enstaka delfiner som kom simmande för att hälsa på. Shambaya är ett system av olika rev som vi tog oss till med gummibåtar. Kanske inte lika bekvämt som att hoppa ner direkt från båten, men vad gör 20 minuters båttur när dykningen är så bra som den är. Ibland var det rätt strömt på vägen ner så vi tog oss oftast ner så fort vi kunde och samlades vid någon plåtå runt 30 meter. Det första 10 min. spanades det

intensivt efter hammarhajar och vi belönades vid tre tillfällen. Il capitain som ofta följde med oss brukad se någon på varje dyk även om vi andra inte gjorde det, men nog ska de vara rätt nära (så att man verkligen känner att det är haj) för att det ska räknas. Efter hajsplanandet var

det dags att dra sig uppåt för att inte åka in i ett decoläge och oftast var det bara att följa med strömmen längs väggen och se vad som dök upp. Sköldpaddor, fiskar av alla upptänkliga slag, koraller och andra smådjur i en aldrig sinande ström. Revtopparna ligger ofta på perfekta 4-6 meter så säkerhetsstoppet och de sista dykminuterna, medan manometern kröp mot 30 bar, kunde tillbringas i paradiska korallträdgårdar tills det var dags att ta sig upp i gummibåten för återfärd till den väntande lunchen. Italienare är ju inte direkt kända för att snåla med maten och vi var

aldrig besvikna på vad som bjöds. Det bjöds fler rätter, fräscha grönsaker och nybakat bröd. Trots att Sudan är ett muslimskt land som infört sharialagar, vilket bl a helt förbjuder alkohol, fanns det möjlighet att köpa såväl öl och vin som sprit på båten. Nu var ju suget inte så stort

under en så här pass avancerad dykvecka, men lite rött vin när det serverades lammstek kunde vi ju inte gärna motstå. Eftersom dyken var både långa och djupa blev det oftast bara två dyk per dag. Men ett par dagar gjorde vi också ett 3:e dyk, då ett grundare nattdyk. Nattdyk vid tropiska rev är så sällsamt trolska. Dagens färgglada fiskar har dragit sig tillbaka under korallblocken och istället dyker det upp andra saker t ex mer kräftdjur och nakensnäckor, som den jättelika "Spanish dancer".

Förutom orörda rev och hajar finns i Sudan också en hel del vrak. Vissa av dem är sedan andra världskriget och vi hann med två av dem under vår tur. Dels Blue Belt som förläste 1977 och ligger helt upp-och-ner vid Sha' ab Suadi. Fören börjar på 20 meter och aktern går ända ner till 70. Från 30 meter finns en fördjupning som gör att man kan simma tvärs under henne, från ena sidan till den andra. För den hugade går det där också att simma uppåt och in i lastrummen, men det sparade vi till nästa gång. Att

Att simma under det stora skeppet på det här djupet räckte för den här gången. En intressant följd av att hon slog runt var att alla Toyota-jeepar som stått på däck nu ligger utspridda på botten kring henne. Därför kallas hon ibland också för "Toyotavraket".

Det andra vraket vi besökte var Umbria som ligger med stark lutning vid Wingate reefs strax utanför Port Sudan. Hon sänktes medvetet och fullastad av italienarna under en simulerad

livräddningsövning inför de övervakande engelsmännen den 10 juni 1940, samma morgon som Italien och England förklarade krig mot varandra. Där ligger hon ännu på botten, lastad med över 7000 ton sprängmedel i form av bomber, ammunition och granater. Det är m a o lite nervöst att simma in i de mörka lastrummen och tränga sig förbi enorma staplar av bomber och lådor fulla med patroner. Där finns andra lastrum med bilar, cement-säckar, redskap, vinflaskor, ja allt som

behövs för att hålla igång ett stort fartyg. En del har såklart förstörts eller tagits bort under de mer än 60 år som gått sedan sänkningen, men det finns mycket kvar att titta på. Vi hann

dessvärre bara med ett dyk där för att kika på 'high-lightsen', och har därför mycket kvar att utforska den dag vi kommer tillbaka till Sudan igen.

Om Ni tänker åka till Sudan rekommenderar vi att ni gör det organiserat, för något mer obegripligt land att ta sig in i och ut ifrån har vi aldrig träffat på. Som tur var hade vi en fixare som tog våra pass och rusade runt i olika rum för att samla stämplor, allt medan tullen letade efter porr och alkohol i vårt bagage. Vi är därför Per på Discovery Dive Team ett stort tack skyldig för att vi fick en föredömligt organiserad och oförglömlig vecka i dykparadiset.

Luciafirande i Tibblebadet

Den 14:e december samlades ca. 50 stycken ”grodmän” i Tibblebadet för att fira Lucia.

(Det är nästan 1/3 av alla medlemmar, otroligt vilken uppslutning)

Hallen släcktes ned, musiken började spela och Lucia med följe simmade två varv i bassängen. Föräldrar, styrelsemedlemmar och kompisar fotograferade och videofilmade så mycket det gick.

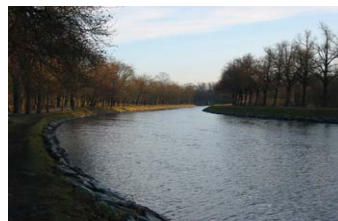
Efter denna fina uppvisning fick vi fika, julmust, lussebullar, sockerkaka, pepparkakor m.m.

Ett **stort** tack till Krister med familj för allt jobb med fikaten och bakandet av allt bröd!

Ett annat Luciafirande brukar LM Dyk ha. Ni som har läst tidigare nummer av grodbladet vet säkert att de ordnar ett Lucia sim i Djurgårdskanalen. Detta år som skulle vara deras 31:a Lucia sim, blev inställt. Jag vet inte varför, troligen blev det för få deltagare.

Så där låg Djurgårdskanalen stilla i strålande sol.

Misstänkt vrakplundrare fick dagsböter

Dagsböter på totalt 25 000 kronor blev Tierps tingsrätts dom mot den sportdykare som våren 2002 tog med sig en skeppsklocka från en dykning vid ett vrak i Ålands hav utanför Östhammar. Tingsrätten ansåg dock inte att mannen kunde fällas för grovt fornminnesbrott, vilket åklagaren yrkat på. Den 30-åriga mannen, bosatt i Stockholmstrakten, stod vid rättegången i november fast vid att han inte hade plockat med sig någon skeppsklocka från det 120 år gamla vraket Hesperus. Tierps tingsrätt anser dock att det är visat att han gjorde det. Två vittnen såg honom komma upp till ytan med klockan och ytterligare ett vittne berättade att 30-åringen erkänt handlingen för honom. Eftersom vraket är över 100 år gammalt ville åklagaren ha mannen fälld för grovt fornminnesbrott. Men enligt tingsrätten är inte kraven för att brottet ska betraktas som grovt uppfyllda. 30-åringen har till exempel endast haft normal dykutrustning och en nätkasse när han utförde brottet och han anses inte heller ha visat "särskild förslagenhet". I stället handlar det om fornminnesbrott som inte är grovt. Det brottet var visserligen ännu inte preskriberat när tingsrätten skickade åtalet till 30-åringen, men det hade hunnit bli det när han en dryg månad senare bekräftade att han tagit del av åtalet. Därför kan han nu endast fällas för olovligt förfogande. Samma brott fälls 30-åringen för med anledning av den andra skeppsklocka som påträffats i hans hem vid en husrannsakan. Denna kommer från ett vrak utanför Öland. Mannen har visserligen haft rätt att bärga den klockan, men han har inte anmält fyndet till tull eller polis, något som han enligt lagen var skyldig till. Eftersom de båda skeppsklockorna inte har något större ekonomiskt värde anser inte tingsrätten att straffet kan bli annat än böter. Med tanke på att de däremot har ett kulturhistoriskt värde blir det dock ett kraftigt bötesstraff. Att någon åtalas och döms för att ha tagit saker från vrak är mycket ovanligt. Telefonen gick på torsdagseftermiddagen varm på Tierps tingsrätt då sportdykare och andra intresserade ville höra domen.

Nyårsdyket 2004

Tre tappra grodmän och en grodkvinna ställde upp på årets sista dyk. Det blev ett vrak och strömmyk under Skarpöbron.

Solen strålade från en klarblå himmel, -2 i luften och +4 i vattnet och sikten var 5 meter. Efter dyket serverades det varmglogg och pepparkakor.

Årets första dyk

2005 års första dyk blev ett isdyk i Säby träsk. Som vanligt, toppenväder, -7 i luften och +5 på botten i vattnet. Sikten var inte mycket att skryta med, max 1 meter. Efter dyket grillades det korb av olika slag.

Var detta vinterns finaste dag?

Snart är det påsk och då sätter man fjädrar i ris ?????

En mycket märklig tradition.

Dykare får tillgång till en annan värld

▼ Allt fler väljer att kombinera solsemestern med en nybörjarkurs i dykning. Andra tar certifikat hemma, före resan. Oavsett vad man väljer ger det en möjlighet att upptäcka världen under ytan.

Dykorganisationerna räknar med att ungefär hälften av alla certifikat som tas av nordiska medborgare tas utomlands. De flesta går sin dykarkurs i Thailand eller Egypten.

Alla som ska gå en dykarkurs, eller sportdykarkurs som det egentligen heter, måste genomgå läkarundersökning. Skador på lungor, till exempel ärrbildning, kan göra att personen inte är lämpad för dykning. Personer med vissa öronsjukdomar, epilepsi eller ansträngnings- och köldutlöst astma bör inte dyka.

Dykning under graviditet rekommenderas inte.

De två största dykutbildningsorganisationerna är Padi och CMAS. I Sverige är det Svenska sportdykarförbundet som anordnar dykarkurser i CMAS regi. Organisationerna lär i grunden ut samma saker, men med lite

Den som tagit certifikatet utomlands och vant sig vid att dyka i varma, ljusa vatten kan inte med självklarhet dyka ned i Östersjön. Tvärtom innebär dock inga problem.

olika lösningar och upplägg. Vilken organisation man väljer är en smaksak.

Samma regelverk

Utbildningsorganisationerna är internationella och varje godkänt privat dykcenter eller ideell förening i världen som utbildar dykare regleras av samma regelverk. Men organisationerna kan självklart skilja sig åt i

kvalitet, likt vilket företag som helst. Var alltid misstänksam mot dykföretag som lockar med mycket billiga kurser.

Planerar man att dyka i Sverige är det en fördel om man utbildar sig här. Kalla, mörka vatten är mer svår-dykta än till exempel Röda havets klara 27-gradiga.

En nybörjarkurs tar allt från några dagar till en

vecka. Utomlands är det vanligt med intensivkurser, medan man i Sverige ofta har teori- och dyklektioner någon timme i veckan under flera veckor. I Sverige kostar en grundkurs runt 3 000 kronor, inklusive utrustning. Utomlands, till exempel i Thailand eller Egypten, kostar den cirka 2 000 kronor, inklusive utrustning.

Hämtat från Metro 2004-04-13

Undervattensmotorcykeln snart i välsorterade butiker

Scubadoo. En undervattensmotorcykel. Lika snygg som smart. Snart går den i produktion och det är dags att börja beställa.

Den åtråvärda, efterlängta och extremt coola(?) Scubadoo undervattensmotorcykel börjar säljas kring början av maj, allt enligt John Dawson som är VD för det Australiska företaget Scubadoo. Det är gizmo.com.au som rapporterar att den något 60-talsinfluerade undervattensmotorcykeln börjar massproduceras och säljas för cirka 17 500 australiska dollar eller runt 97 125 svenska kronor. Men det är den värd

GAMLA DYKARMINNEN. OBS!

↓ KLUBBDYKET DEN 14 NOV-81

Det sista klubbdyket för året skulle gå av stapeln, men den planerade utflykten med Kajsa ihop med Nautus gick inte att genomföra på grund av fullbokning av Nautus. Men skam den som ger sig, Jeppe ställde upp med sin "Västkusten", en fisketrålare.

Det hade kommit in 11 anmälningar men 2 backade ur i sista stund.

Jeppe, Uffe, Tore och Roger startade redan kl. 16 på fredagen med sikte på Dalarö, där vi övriga skulle ansluta med bilar.

Sagt och gjort Håkan, jag och Anders kom dit med Grälle (Håkans bil)

Vid bryggan låg Västkusten och väntade på oss och avgångstiden 09.00.

Vi lastade på allt pick och pack och allt var frid och fröjd, molnen skingrades och till och med solen tittade fram, det såg ut att kunna bli en fin dag trots allt.

Nu var det bara Stefan och Tomas som fattades, alla vankade fram och tillbakas i väntan på dyk och numera även körfantasten Karlsson som vi vid det här laget trodde blivit Karlsson på taket.

Väglaget var ju inte det allra bästa och Stefan provkörde ju sitt nya körkort.

Men efter en kvart dök dom äntligen upp i en

gamal fimp (Saab 96) Men vad nu ???????

Stefan satt inte vid ratten utan likblek vid sidan och såg mer eller mindre förstörd ut, "för lite sömn efter en fest" var hans kommentar, sedan försvann han ner i båten och somnade om igen.

HAN SPOTTADE
OCH FRÄSTE.

Vi kastade loss och styrde ut mot Mellarnie, vädret verkade ganska bra just nu men bara efter en kort stund värlade det från snöfall och frisk vind som sedan avtog och förbyttes till solsken igen.

Straxt norr om Zappermeers viloplats höll

Jeppe just på att få en kopp fika, ingen

märkte att någon hade använt hans kopp till sopnedkast, utan han fick muggen påfylld med kaffe.

Han tog en klunk, men såg plötsligt ut som han ätit orm, han spottade och fräste slingrade sig och såg konstig ut, så spottade han ut en örling ett äppelskrutt en bit dasspapper samt en fimp.

Han stapplade omkring ett slag och såg ut som han skulle smälla av, men mitt i dansen skakade plötsligt hela båten till följt av ytterligare två kraftiga dunsar.

Skratten stockades i halsen på oss och förbyttes mot allvarliga miner.

Va i h:e ligger det stenar ända här ute! gormade Jeppe, å jag som höll så långt ut. Framför mig såg jag redan vrakregistret, Västkusten av Stockholm förlist 1981 last bestående av dykutrustningar och en stor mängd ölbackar. kapten Jesper Skogsryd.

Grundstötningen hade väckt Stefan, han kom upp skuten ur en kanon, han stirrade rakt fram och sa "Hon tar inte in vatten i alla fall, å de va ett dj:a sett att bli väckt på!"

Någon tog fram ett sjökort och prickade in det nyfunna grundet som naturligtvis fick namnet "Jeppe's grund". Sedan kom det några smånissningar och sedan ett allmänt skratt.

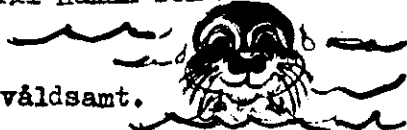
FORTS UR MINNEN - 81

Så passerade vi rakt över Zappermeer vi kunde iaktaga ett perfekt utslag på ekolodet, man såg tydligt hur fören reste sig över botten åtföljt av mast och kommandobrygga. Men det var inte dykmålet just i dag (tyvärr) vi skulle ju längre ut till Mellannie.

Efter en stund var vi framme och ekolodet slogs på igen, plötsligt fick vi ett utslag där nere på 40 m, men innan någon hann fälla ankaret var utslaget borta igen. Då fick vi syn på en grov tross som låg och flöt och som var stadigt förankrad i någonting antagligen Mellannie.

Lill Buster, som är Västkustens snabbåt bemannades av Tore och Roger och dom tog sig fram till trossen, tog upp den och kom tillbaka och gav den till Håkan som gjorde

fast trossen i vår skuta så gammal sjöbjörn han är och förblir. Men nu hade vinden friskat i ordentligt och Västkusten rullade våldsamt.

Det här blir ett mycket avancerat dyk, väste Håkan ur mustarchen, och försökte ta sig tillbaka till styrhytten han påminnde starkt om en känguru med pangbräck då han ömson hoppade ömsom flög utefter relingen.

Ja nog blir det avancerat alltid tänkte jag, man driver väl alltid upp någonstans, kanske i Polen.

Kräppaktigt höll jag mig fast på backen enbart med en tanke, att hålla mig kvar ombord. Då syntes någonting i vattnet knappt 50 m från båten, ett sälhuvud stack nyfiket upp, så kom ytterligare minst 7 till, alla var mycket intresserade av vårt besök och kom allt närmare.

När en stor hane tittade upp c:a 10 m från båten kunde jag inte hålla mig längre utan visslade som när jag lockar på min "Divingdog" och frågade om det var bra sikt och om trossen satt fast i Mellannie.

Han verkade inte förstå vi dykares problem, utan såg på mig föraktfullt fnyste och vände sedan buken upp och dök.

Rådslaget ombord var över, här kunde vi inte stanna. I samma ögonblick hördes ett hiskligt brak och krach, det påminnde om när en bryggarebil välter.

Det var allt drickbart samt alla lösa prylar ombord som flög omkring, det fick bågaren att rimma över, Kasta loss, skrek Jesper.

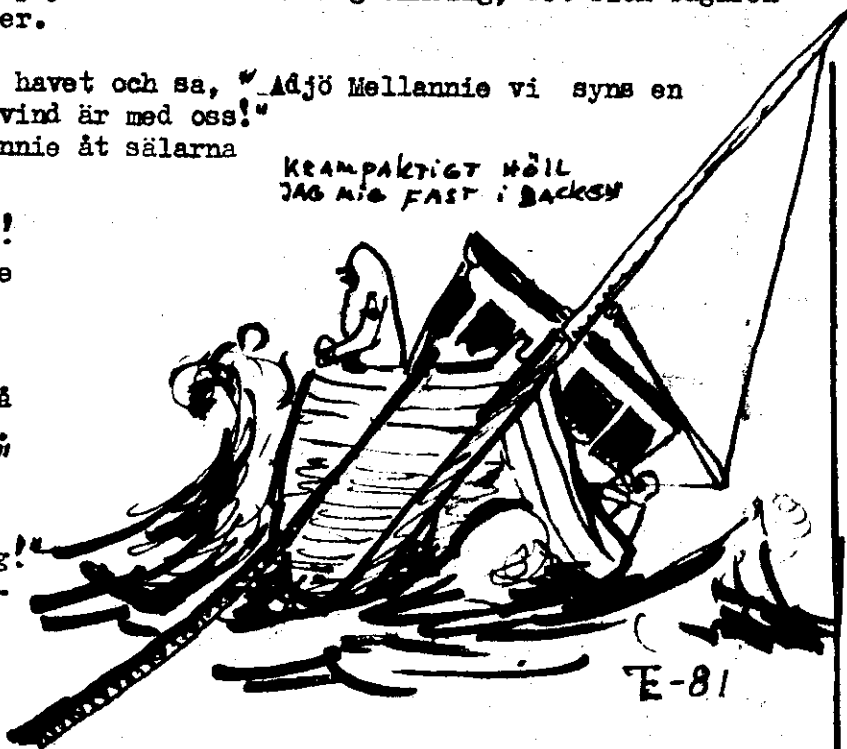
Jag gjorde loss trossen släppte den i havet och sa, "Adjö Mellannie vi syns en annan gång hoppas jag, när väder och vind är med oss!" Vi stävade därifrån och lämnade Mellannie åt sälarna tänk så nära men ändå så långt borta.

KRÄPPAKTIGT HÖLL
JAG MIG FAST I BACKEN

Ja de där var nästan som till vardags! sa Jeppe, han är som bekant ölutkörare på Pripps.

På hemfärden mot Dalarö som skulle ta 3 tim smeds nya planer på lämpligt dykmål, det ända som vi kunde komma på var Jutholmsvraket som få av oss sett. Dom som vill dyka räcker uppen hand! endast 4 händer syntes, dom verkliga hårdingarnas.

Nu får det va färdigt dykt för i dag! sade Håkan och rev sig under Cousteau-mössan, mörkret kom sakta smygande. Så det blev Stefan, Tomas, Anders och jag som bytte om till torr resp våtdräkter.

E-81

FORTS DYKARMINNEN - 81.

Jeppe ankrade upp utanför Jutholmen och vi dykare sattes i Lill Buster och kördes i land av Tore. Så stjälpste vi oss på rygg över relingen och sjönk sakta ner i mörkret. Det som var meningen bli dagdyk på Mellannie blev nattdyk på Jutholmsvraket. När vi kommit till 10 metersnivån simmade vi efter bergväggen som beskrivits och mycket riktigt där i mörkret stack en stäv upp, vi hade kommit rätt. Anders och jag simmade runt vraket ett varv och beskådade det en gång så stolta 1600-tals skeppet. Det var en spöklig stämning ombord, bland allt virrvarr stod några sikar och sov dom flyttade sig makligt när vi lyst på dom, även några lakar blev småsura över vårt intrång i deras sängkammare.

En annan lampa blev synlig det var paret Stefan och Tomas, dom hade inte hittat vraket än, så jag visade dom åt rätt håll, sikten var nu starkt försämrad av våra rörelser. Anders gjorde frystecknet vi satte tummen upp och gick upp efter bergväggen, när vi bröt ytan var det kolsvart och snöstorm (om dykare är riktigt kloka kan diskuteras, men ammorlunda är det må jag säga). 35 minuter räckte för att knäcka Anders han frös, men inne hos mig var det varmt, torrt och gott. reklam (UNISUIT).

Så fördes vi åter ombord av Lill Buster och hjälptes av hjälpsamma kamrater som stått och sett skådespelet, Jutholmsfyren i mörker och snöfall med gatubelysningen från Dalarö i bakgrunden.

Så styrde vi tillbaks till Dalarö och la oss jämsides med en annan båt där Västkusten förtöjdes för natten, hon skulle inte hemseglas förren på söndagen.

Vi övriga lastade av och fyllde våra bilar, ringde hem och varskodde våra anhöriga att vi var välbehållna.

Men Björn var tvungen att dra hem då hans blivande unga hustru antagligen höll på att larma sjöräddningen, marinen, karolinska, dyktanken, hämvärnet, tv, radio och ambulans.

Nåväl vi andra som kunde tog en lungn stund och satt och småpratade till en öl. Framåt 18 tiden drog även vi hemåt men hann inte längre än några kilometer förren ett rådjur hoppade upp på vägen, Håkan hann inte väja utan träffade djuret i baken. Den stackarn flög ner i diket men hoppade iväg igen upp i skogen.

Så vi måste larma markägaren och polisen det tog ytterligare en timme innan vi kunde fortsätta hemåt.

En mycket händelserik dag men sol, regn, snöstorm, grundstötning, missat vrak, sälar, nattdyk, mörker, kyla, mystik och till sist rådjurskollision.

Men allt detta till trots så var det en ganska fin dag för oss som dök.

ELLER HUR? TIMO

Kollisionen var undviklig

SOM NI SER ÄR INGET NYTT UNDER SOLEN. DYKEN ÄR GANSKA SIG LIKA. EN SAK ÄR SÄKER MAN HAR BLIVIT ÄLDRE LIKASÅ MIN "UNISUIT" SOM -81 VAR NY OCH FIN. NU PÅSTÄR MINA DYKKAMRATER ATT BÅDE JAG OCH MIN UTRUSTNING, BORDE STÅ PÅ ETT MUSEUM.

TIMO

Sten fann skeppsvrak med porslin från Mingdynastin

I CIRKA 400 ÅR låg skeppet på havsbotten på malaysiskt vatten. Nu har en svensk, Sten Sjöstrand, funnit det. Ombord fanns porslinsgods från Mingdynastin som kan ge historiker och arkeologer svar på många frågor.

Sten Sjöstrand har bott i Asien i 30 år. Han är marin- arkeolog och samlare av antikt porslin, och de senaste 13 åren har han ägnat all sin tid åt att söka efter historiska skeppsvrak. Detta skepp, som han sökte efter i tre år, är hans nionde fynd.

Det började med ett pors-

FYND

Hittills har de grävt fram 4,5 ton porslinskross och 6 800 föremål.

linskärl som Sten köpte år 2000 av en lokal fiskare som fått upp det nära Dunguns kust, utanför lyxhotellet Tanjung Jara Resort i delstaten Ter-

engganu. Sten begav sig dit med sitt team och började leta. I november förra året fann de skeppet, men för att skydda vraket och dess last har de inte kunnat offentliggöra sitt fynd förrän nu, då de fått utgrävningstillstånd från de malaysiska myndigheterna.

Porslin från Ming

Skeppets last visade sig bestå av sällsynt porslin från Mingdynastin, då den kinesiska porslinsproduktionen stod på topp. Hittills har de grävt fram 4,5 ton porslinskross och cirka 6 800 mer

STEN SJÖSTRAND med fynd från vraket han fann i Malaysia.

Här hittades skeppsvraket

eller mindre oskadda föremål. Ytterligare 15 ton skadat porslin ska tas om hand i oktober. Tack vare porslinets utseende, som är typiskt för tiden då kejsare Wanli regerade (1573–1619), har Sjöstrand kunnat uppskatta fartygets ålder. Andra ledtrådar, som en vapensköld på en porslinsflaska,

skrovets timmer och spikar, skvallrar om att det är ett portugisiskt skepp byggt i Asien.

Sten är mån om att han inte ska uppfattas som någon plundrande skattjägare. Hans företag, Nanhai Marine Archeology, samarbetar med den malaysiska staten, som får 30 procent

Stens nio skeppsvrak

• Sten Sjöstrand har funnit nio skeppsvrak:

- 1 The Royal Nanhai (cirka 1460, funnet 1995)
- 2 Nanyang (cirka 1380, funnet 1995)
- 3 Xuande (cirka 1540, funnet 1996)
- 4 Longquan (cirka 1400, funnet 1996)
- 5 Turiang (cirka 1370, funnet 1998)
- 6 Singthai (cirka 1550, funnet 2001)
- 7 Desaru (cirka 1840, funnet 2001)
- 8 Tanjong Simpang (cirka 960–1127, funnet 2003)
- 9 Wanli (tidigt 1700-tal, funnet 2003)

av fynden samt alla särskilt sällsynta eller unika objekt. Resten säljer Sten till asiatiska och amerikanska arkeologer såväl som till samlare och historiker i hela världen för att finansiera sitt arbete.

Visas i Kuala Lumpur

Kraakgodset, som porslinet kallas, kan ge svar på många frågor om vilka former och motiv som tillverkades under den här tiden. Just nu visas delar av fynden från Stens nio historiska skeppsvrak på Nationalmuseet i Kuala Lumpur.

För mer information om Sten Sjöstrands arbete: www.mingwrecks.com

HEIDI ROVÉN

Catalina- planet hittat efter - 52 år

Sköts av sovjetiska jaktplan

Det svenska Catalinaplanet besköts av sovjetiska jaktplan i Östersjön. I natt bekräftade flygvapnet att vraket hittats - efter 52 år. Mycket glädjande, men det måste vara i dåligt skick, säger Sven Törngren, 86, kapten på planet. Det är männen bakom DC-3:an-fyndet som även hittat det beskjutna svenska Catalinaplanet. De ryska nedskjutningarna av DC-3:an och sjöflygplanet, av Catalinatyp, gav upphov till "Catalinaaffären" - den allvarligaste krisen mellan Sverige och Sovjet under efterkrigstiden. På morgonen den 16 juni 1952 gav sig två Catalinaplan ut på spaning efter DC-3:an, som försvunnit tre dagar tidigare. Det ena planet attackerades av två sovjetiska jaktflygplan på internationellt vatten i Östersjön. Under ett av de första anfällen fick piloten ena armen sönderskjuten och jag fick ta över förarplatsen, säger Sven Törngren. Han var en erfaren jaktpilot, men det var första gången han manövrerade ett sjöflygplan. Under den fjärde attacken sköts radion sönder, vilket omöjliggjorde all form av kommunikation. Trots fortsatt kraftig beskjutning lyckades kaptenen nödlända i närheten av det västtyska handelsfartyget Münsterland. Han visste inte i vilket skick planet och besättningen var och valde att inte försöka sig på en två timmar lång flygning hem till Sverige. När vi hoppade i gummiflotten gjorde ett av jaktplanen en sista dykning mot oss, men sköt inte, säger Sven Törngren. Förmodligen hade jaktplanet slut på ammunition. Sven Törngren har i efterhand fått höra att den sovjetiska orden löd: Förmå dem att landa på sovjetiskt territorium eller döda dem. Hade vi gjort som de ville skulle vi ha blivit fångar i Sibirien. Eftersom jag förde befälet är jag glad att alla klarade sig med livet i behåll, säger Sven Törngren.

Besättningen räddades till säkerhet, men planet sjönk. Nu har vraket hittats i Östersjön av dykföretagen Deep Sea Productions och Marin Mätteknik, som i juni förra året hittade DC-3:an 55 kilometer öster om Gotska Sandön. Sven Törnberg är glad över vrakfyndet, men tycker inte att det är värt att bärga Catalinan. Vi har ett exemplar kvar på flygmuseet i Linköping. Jag brukar sätta mig i förarplatsen ibland och minnas. Det får räcka.

E 6:an stängdes av efter bilbrand

Vid halv sju-tiden på söndagskvällen började en skåpbil brinna sedan en dykartub exploderat. Branden inträffade på E 6:an i höjd med Rödbomotet i Kungälv. Bilen var på väg söderut. Polisen stängde av E 6:an i båda riktningarna, vilket orsakade milslånga köer. Trafiken leddes i stället genom Kungälv. Motorvägen var avstängd fram till cirka kvart i nio. I skåpbilen fanns ytterligare 14-15 dykartuber. Efter kylning av tuberna kunde bilen bärgas från platsen. I skåpbilen färdades en man och en kvinna. Kvinnan fick föras till sjukhus med lättare rökskador. Vid 21-tiden på kvällen kunde hon dock lämna sjukhuset.

Gp 2004-07-05

Undervattensfarkost funnen

Kustbevakningen upptäckte en farkost mitt ute i Kattegatt som vid första anblicken kunde misstänkas vara en miniubåt, uppger TT. Det visade sig vara en fjärrstyrd undervattensfarkost. Upptäckten gjordes från ett av kustbevakningens flygplan vid 16-tiden på torsdagseftermiddagen. Farkosten, som är gulfärgad, cirka 2,5 meter lång och väger 500 kilo, togs in till Nya Varvet i Göteborg där militär expertis ska titta närmare på den.

Aftonbladet 2004-06-17

Dykolycka krävde ett liv

En 26-årig man avled på söndagskvällen av skador från en dykolycka tidigare under dagen i trakten av Lönsboda i nordöstra Skåne. Under en djupdykningsövning uppstod något fel med mannens dykutrustning. Även en 22-årig dykare skadades men är utom all fara.

Olyckan inträffade strax före klockan 14 i ett gammalt stenbrott i Hägghult väster om Lönsboda som brukar användas vid dykövningar. Dykeleverna skulle under överinseende av en instruktör gå ned parvis till 36 meters djup. Men vid 25 meter under vattenytan hände något med 26-åringens utrustning. Han och hans 22-årige meddykare återvände snabbt upp till ytan. Båda fördes med ambulans till Centralsjukhuset i Kristianstad. Tjugosexåringens liv stod dock inte att rädda. Tjugotvååringen fördes med helikopter till tryckkamarbehandling i Karlskrona. Vad exakt som orsakade olyckan är inte känt. Polisens tekniker ska under måndagen undersöka dykutrustningarna. Tjugosexåringen hörde hemma i trakten av Staffanstorp.

DN 2004-12-06

Dålig luft kan döda dykare

Det finns många orsaker till dykolyckor. Dålig luft eller fukt i luftbehållarna är två exempel.

– Vi har under många år sett exempel på dålig luft i omkomna dykares luftbehållare, säger Hans Lundberg, kriminaltekniker vid länskriminalen i Stockholm.

– Om luftintaget till kompressorn för att fylla en behållare med luft finns bredvid en skorsten, parkering eller hårt trafikerad väg sugs – om man har otur – föroreningarna in när kompressorn startar. Hans Lundberg berättar att man i samband med dykolyckor har börjat ta gasprover på kroppar och dykbehållare och ibland på luftpåfyllningsstationen som dykaren har använt.

Provtagning på en död människa sker i samarbete med Rättsmedicinalverket. En datortomografiröntgen görs på den döde innan han eller hon obduceras. På röntgenbilderna kan man se om det finns gaser i till exempel hjärtat eller hjärnan.

– Vi har hittat benzen, vilket är ett tecken på förorenad luft, trikloretan som är ett rengöringsmedel och butan som är en förruttnelsegas och cigarettändargas. Sådana gaser från en människokropp måste säkras innan kroppen öppnas. Gaserna ska sedan specialanalyseras, säger Hans Lundberg. Det är känt att man dör av för hög halt butangas i samband med sniffning av cigarettändargas. Ingen vet hur kroppen påverkas när man inandas butangas samtidigt som kroppen är utsatt för förhöjt tryck, säger Hans Lundberg.

En annan risk är fukt i luftbehållaren.

– När man dyker i Sverige räknas det alltid som vinterdyk när man är djupt nere på botten. Finns det fukt i behållaren och frysskydd saknas kan andningsutrustningen utsättas för friflödnings. Det innebär att behållaren snabbt töms på luft och man måste ta sig upp till ytan snabbt och genom fri uppstigning, för att inte riskera dykerimediska komplikationer, säger Hans Lundberg.

Vem som helst kan, enligt Hans Lundberg, öppna en dykutrustningsbutik. Han är kritisk till att det inte finns någon kontroll av luften som säljs. Hur kan man skydda sig?

– De som säljer luft är skyldiga att sätta dekaler på flaskorna där det står exakt vad luften innehåller. Tyvärr finns det ingen straffsanktion om de inte gör det så många struntar i det, säger han. Fråga i butiken vad luften innehåller. En seriös försäljare har gjort en frivillig analys av sin luft och kan redovisa vad den innehåller. Om han säger ”Nej vi har inga papper på vad luften innehåller, men vi har bra luft” - gå därifrån!

Slutdykt på västkusten?

Livsfarlig haj hittad i Bohuslän

Den haj som hittades död i Skredsvik i Bohuslän på torsdagen var en vitfenad oceanhaj, skriver Göteborgsposten. Den är helt unikt och vad jag vet har ingen vitfenad oceanhaj någonsin rapporterats in ens i Norden, säger Charlotte Stenberg till tidningen. Vitfenade oceanhajar har flera gånger varit i sammanstötningar med människor, framför allt under andra världskriget då den kretsade kring torpedbåtar där besättningen hade hamnat i vattnet.

Publicerad i Aftonbladet: 2004-10-01

Dumpade bilar ska bärgas ur älven

Dykare från UV-konsult undersökte i går den plats i Indalsälven där en stor mängd bilvrak dumpats genom åren. På 10-15 meters djup nedanför den branta nipan hittades fyra bilar som kommer att bärgas på uppdrag av olika försäkringsbolag.

Dykaren Jens Andersson, assisterad av Johan Eriksson och Joakim Vikdahl uppe på dykplattformen, gjorde en 20 minuters promenad på älvbotten. Under den tiden hittade han tre, eventuellt fyra, bilar som försäkringsbolagen gärna ser bärgade för vidare undersökning. Det är relativt nya bilar som kommit till platsen under det senaste året. En Audi 80, en Ford Escort och en VW Golf. Möjligen kan ytterligare en bil vara intressant.

Alldeles nedanför nipan på grunt vattens hittades en motorcykel som slaktats. Även den ska lyftas upp för undersökning.

Vid dykningarna fanns också Mats Bergmark från Sundsvall Vatten. En bit ut i älven från dumpningsplatsen ligger nämligen infiltrationsområdet för vattentäkten på Vivstamon.

Bilarna utgör ett hot mot vattentäkten. Även om föroreningen från enstaka bilar inte medför någon omedelbar katastrof, så bidrar de

tillsammans med andra föroreningar. På sikt kan läget bli riskabelt när många små utsläpp från dumpade bilar, turbinläckage och annat samlas, säger Mats Bergmark.

För sex år sedan lät polisen bärga ett antal slaktade bilar av modernare snitt på samma plats. Då bärgades delar från totalslaktade bilar av dyrare modeller.

Platsen är ju välkänd för biltjuvarna och ökad hos oss, sa Peter Lindström från försäkringsbolaget Trygg-Hansa. Det bästa vore att stänga vägarna i området, så att det inte går att köra fram till älven med en vanlig bil.

BERGEFORSN 2004-10-01

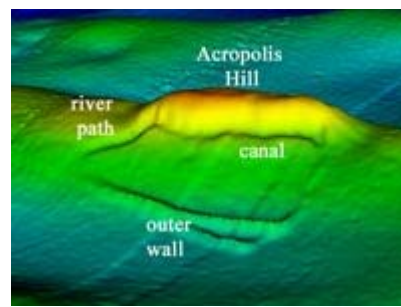
"Jag har hittat Atlantis"

Amerikanske forskaren Robert Sarmast säger sig ha bevis. Det förlorade riket Atlantis låg utanför Cyperns kust. Amerikanska forskare säger sig sitta på tunga bevis.

– Om inte det här är Atlantis - vad är det då?, frågar sig forskaren Robert Sarmast. Det sjunkna samhället Atlantis har förbryllat forskare i århundraden - och flera lycksökare har gjort anspråk på att ha hittat den mytomspunna staden. Nu hävdar ett amerikanskt forskarteam att de funnit bevis: Atlantis fanns verkligen – och det låg utanför Cyperns kust. Gruppen, ledd av forskaren Robert Sarmast, har hittat strukturer på en kulle som byggts av mänsklig hand. Dessa formationer, bland annat en två kilometer lång mur, ska ligga drygt en kilometer under havsytan och cirka åtta mil utanför Cyperns sydöstra kust.

– Området kring bergslutningen matchar det Platon beskrev med exakt precision, säger Sarmast till BBC. Han säger också att dimensionerna stämmer på millimetern.

– Om allt detta är ett sammanträffande, så har vi med världens största sammanträffande att göra, säger Sarmast. Det låter bra, men å andra sidan är teamet inte de enda som säger sig vara övertygade om att ha hittat Atlantis. Tidigare har staden placerats utanför kusterna i Spanien, Kuba, sydvästra England liksom i Kinasjön. Myten om Atlantis väcktes av den grekiske filosofen Platon (429-347 f.Kr). I hans verk Kritias och Timaios beskriver han det utopiska samhället Atlantis mycket livfullt. Här finns också det enda påtagliga vittnesmålet på att platsen överhuvudtaget existerat. Atlantis svaldes enligt den grekiska mytologin av en jättelik våg som straff från guden Zeus för att samhället blivit för korrupt av girighet och maktbegär.

UPPTÄCKAREN Den amerikanske forskaren Robert Sarmast har letat i tio år - nu tror han sig ha hittat rätt. Hundratals urnor hittades på havsbotten.

BILDBEVISET Med hjälp av ekolod har forskarna hittat strukturer som kan vara delar av Atlantis.

Aftonbladet 2004-11-15

Två män skadades under dykövning

Två män skadades allvarligt under en dykövning på söndagseftermiddagen, uppger Göteborgs-Postens nättidning. Den ena mannen vårdas på intensivvården på Kristianstads lasarett med allvarliga skador, och den andra mannen vårdas i en tryckkammare.

– Det är troligtvis något som gått snett med utrustningen, säger Ingela Claurentzius, inre befäl vid centraljouren i Kristianstad till GP.

Dykövningen ägde rum i nordöstra Skåne vid ett gammalt stenbrott.

Aftonbladet 2004-12-05

Skeppsmask hotar förinta Östersjövrak

Den träätande skeppsmasken hotar Östersjöns ställning som världens förnämsta marinarknologiska kartotek. Hundratals vrak i södra Östersjön är angripna.

Marinbiologerna har delade uppfattningar om hur långt masken (som är en mussla) kan nå, men redan det drabbade området, från Östersjöinloppen ända till Arkona på tyska Rügen, är illa nog. I havet, särskilt sydliga hav, äter den fruktade skeppsmasken *Teredo navalis*, och dess släktingar, upp allt exponerat virke. Men i Östersjön har det kalla vattnet och den låga salthalten skyddat vraken. Det är därför vi kunnat ta upp "Vasa" i utmärkt kondition och det är därför det fanns så mycket kvar av "Kalmare Nyckel".

- Vi har på botten av Östersjön stockbåtar från 6.000 före Kristus, vikingaskepp, medeltida koggar, linjeskepp och fregatter, säger Friedrich Lüth, chef för arkeologiska museet i Mecklenburg-Vorpommern i Tyskland. Han leder ett internationellt projekt för att undersöka hoten mot de historiska skeppsvraken i Östersjö-Nordsjöområdet.

Skeppsmasken är en känd fara i saltare vatten. Men när man vid tyska kusten undersökte "Darsskoggen", vraket efter en kogg daterad 1333, gjorde man den chockerande upptäckten att stora delar av vraket var angripna av skeppsmask.

-Det är ett mycket värdefullt vrak, en tidig kogg som ligger på sidan så att inte bara bottenstockarna utan även bordläggning och däcksbalkar finns kvar tillsammans med annan utrustning, säger Friedrich Lüth.

När man började inventera längs Mecklenburg-Vorpommerns kust hittade man över 100 angripna vrak. Detta är rena mardrömmen för marinarknologerna som hade kommit till uppfattningen att vrak ligger bäst på botten - särskilt i Östersjön. Det finns kanske 100.000 vrak i Östersjön. De flesta marinbiologer tror att farvattnen kring Gotland, Finska viken och Stockholms skärgård är helt utom räckhåll för skeppsmasken på grund av den låga salthalten. Men det internationella bevarandeprojektet anser sig ha belägg för att skeppsmasken anpassat sig till nya förhållanden.

- Vi tror inte att det är salthalten utan temperaturen som begränsar. En lite höjning av temperatur och salthalt skulle öppna nästan hela Östersjön för skeppsmasken, fruktar Friedrich Lüth.

DN 2004-12-13

Sjödränkt champagne bytte ägare vid Sveriges första dryckesauktion.

När det hela drog i gång någon kvart efter utsatt tid med champagne som bärgats från vraket "Jönköping" för sju år sedan var det så trångt att man gjorde bäst i att hålla andan. De fyra buteljerna från 1907, som legat på havsbotten mellan 1916 och 1997 ropades in för 24.000 kronor. Utropspriset låg på 20.000-28.000.

Dn 2004-12-01

"Nu hos Grodmännen"

Sverige har fått en ny skraplott!

Sverigelotten **kostar 25 kronor** och erbjuder vinstchanser upp till **12,5 miljoner kronor!** Att spela är enkelt: skrapa fram tre lika och du har vunnit beloppet. Skrapar du fram är du dessutom med i **högvinstdragningen** där du kan vinna från 50.000 kr upp till 12,5 miljoner kronor. Högvinstdragningen presenteras av **Magdalena Forsberg** i **Sveriges Television**. Sverigelotten ger dig även extra vinstchanser om du fått en nitlott. Spara lotten till högvinstdragningen i Sveriges Television där du får ytterligare chanser att vinna.

**Lotterna finns att köpa i Tibble Badet på tisdagar.
På klubbens utfärder och resor.
För varje lott du köper får klubben 10:- kronor.**

Michael Bergström
NAUI Technical Instructor
Workshop Director

TEKNISK DYKNING

Kraven är höga..
Få är kallade..

Vi kan ge dig den bästa utbildningen

- Technical diver
- Intro To Tech
- Mixed gas blender & O2-service technician
- Nitrox diver
- Advanced Scuba diver

www.akersbergadykskola.se

08-540 636 22

AQUA-SPORT

BUTIKEN FÖR DYKARE

FULLSTÄNDIG SERVICE AV POSEIDON'S SORTIMENT
FÖRSÄLJNING

DYKARSKOLA

SERVICE (regulatorer, dräkter, apparater)

LUFTFYLLNING 200-300 BAR GM. PRIS 10:-

DYKSÄLLSKAP

DYKUTFÄRDER

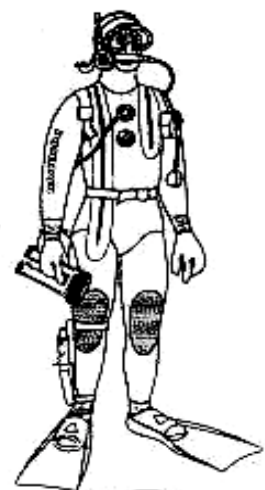
RÄNTEFRITT HYRKÖP PÅ 12 MÅNADER

Välkommen till oss på Katarina Bangata 79

Tel. 08- 6447878 6411440 Fax 08-6426200

mail: info@aquasport.se

www.aqua-sport.se

Tisdags föredrag 18,30-20,00 på Sjöhistoriska museet

8/3 Sjunket förflutet – arkeologiska möjligheter under vatten. Johan Rönby, docent i marinarkeologi vid Södertörns högskola, om marinarkeologisk forskning och kunskapspotentialen i det marinarkeologiska källmaterialet.

15/3 Marinarkeologiska metoder. Andreas Olsson, arkeolog vid SMM, om utveckling av metoder för undersökning av vrak och lämningar. Diskussion utifrån SMM:s undersökningar vid Birka och Vasas vrakplats.

22/3 Sportdykning, kulturarv och bevarande – går det att förena? Björn Varenius, chef för SMM:s kulturmiljöavdelning, om hotet mot kulturarvet under vatten. Sedan 2001 arbetar myndigheten med systematisk kunskapsuppbyggnad om vrakens "hälsotillstånd". Vilka är framtidens problem? Framtidens lösningar?

© JÖRGEN HÅKANSSON

© JÖRGEN HÅKANSSON

Bilderna är hämtade från Dykarna.nu

Tecknare är:
Jörgen Håkansson

© JÖRGEN HÅKANSSON

Dykutfärder på gång

- 26 feb.** Isdyk
5 mars. Käppala Lidingö
19 mars. Isdyk
25 - 28 mars Påskdyk/resa (se hemsidan)
9 april. Ljusterö
16 april. Gräddö vraket
23 april. Falken Fredhäll
7 maj. Risets brygga
21maj. Prel. båtutfärd med Argusdyk, Hesperius eller War Fundy
28 maj. Båtsmans brygga
4 juni. Djurö va verk
11 juni. Kyrkhamns udde, Hässelby
18 juni. Hölö stenstrand

Isdykmål beroende på väder:
Värtan, Largen, Vagnhärad,
Gräddö m.m.

**Vi hoppas fortfarande på att vi kan satsa
fullt på isdykning.**

**Så Kolla in på hemsidan
vad som är på gång på dykfronten !**

www.grodmannen.com

Har du något annat ställe som kan vara intressant så hör av dig till
utfardsansvarig@grodmannen.com

Anmälan till utfärderna görs via kalendarier på hemsidan senast två dagar innan utfärderna,
glöm inte att avboka i tid om du inte kan följa med.
Samling sker normalt kl. 9,00 vid Din Bil i Täby (Stockholmsvägen 101).
Om inget annat anges på hemsidan.

Bastekärr 2005

I år är vi välkomna till Bastekärr den 6 augusti till 13 augusti.

För er som varit där är det väl onödigt med kommentarer. Men vi har fått nya medlemmar som inte har njutit av Köpingdykarnas underbara hus i Bastekärr, som ligger ca 1-2 mil från Hamburgsund. Grodmännen har besökt detta dyk-paradis sedan 1978, med undantag för något år. Som vanligt har vi 25 platser, och med facit i hand så vet jag att de går åt väldigt snabbt. Ring (mig) Lars Åke snarast på tfn 08-768 13 65 och boka in sommaren höjdpunkt, om du vill hänga med. *(Medlemmar har förtur.)*

Avgifter för 2005: Hela veckan inkl. dykning, båtutfärder, luft, boende, fika, te, trevliga kamrater, m.m. 2800:-

Rabatter: Barn 0-7 år 75% 8-16år 50% och 17-20 25%

Som vanlig bjuder Grodmännen på en hejdundrande räkfrossa med tillbehör.

Vi får hoppas på att den "nya" traditionen med Taco fest fortsätter.

Förskottsbetalning till postgiro 85 38 94 – 4

Senast 27/ 6 med 500:- per person.

Resterande betalas kontant till stugfogden innan räkfrossan.

Det går även bra att betala in hela avgiften i förskott så är allt klart.

Anmäl dig till Lars Åke på telefon 08-7681365

Välkommen till Bastekärr 2005

Bonaireresan 2005

Avresa 17/9 10:30, hemkomst 25/9 sen eftermiddag.

Priset just nu är 12.300 inkl flygskatter, boende i lägenhet, transfer, dykning (flaskor, luft och bly), frukostbuffé och del i hyrbil. Priset är beroende av dollarkurs och ev. ändringar av flygskatten, men låses när ni slutbetalar. Ni kan (och bör) boka redan nu om ni är intresserade för att vara säkra på att få plats och bästa pris på flyget. Anmälan är inte bindande förrän ni betalar en handpenning på 500:- i april. Slutbetalning ska ske senast 45 dagar innan avfärd, men om ni tror dollarkursen är på väg upp kan ni låsa priset genom att betala tidigare.

Flygresan dit går via Amsterdam och Aruba och ankomst till Bonaire är runt nio på kvällen. Det finns för den som vill platser kvar på ett direktflyg Amsterdam-Bonaire som går senare samma dag. Avresa från Arlanda blir då på lördag kväll och ankomst Bonaire runt tre på natten. Priset och antal dykdagar är detsamma, men ni missar en kväll på Bonaire mot att ni slipper ett flygbyte.

För den som vill stanna kvar längre går det att öka från 7 nätter på Bonaire till 10 eller 14 och pristillägget är då 2.200 resp. 4.300:-

Arrangör av resan är Discovery Dive Team, men eftersom jag varit på ön flera gånger och ska med på resan och hjälpa till kan jag också svara på de frågor ni kan tänkas ha.

Jag tänkte att vi kan ha ett införmöte i Täby efter sommaren för er i Grodmännen, där vi kan prata närmare om resan och ge lite mer konkreta tips och råd. Om vi tar det på något av era ordinarie möten eller hemma hos mig i Kyrkbyn nedanför korallrevet i vardagsrummet får väl avgöras när vi ser hur många vi blir.

Se till att ni anger att ni är från Grodmännen när ni anmäler er, så fixar vi så att ni får bo och resa tillsammans och att ni blir kallade till infomötet.

//Henrik Jonsson

Lite kontaktuppgifter:

www.discoverydiveteam.se/bonaire_sept05.html
per@discoverydiveteam.se
08-650 84 24

henrik@grodmanssyndikatet.se
08-756 90 88
070-752 42 23

www.grodmanssyndikatet.se/images/bon03/index.html
Bilder och artikel från sept 2003

<http://www.grodmanssyndikatet.se/images/bonaire2004/index.html>
Ännu inte offentlig sida från i höstas med mycket bilder

www.infobonaire.com
Bra sida om Bonaire

www.bonairewebcams.com
Livekameror både under och över ytan